NARONA
Musa takada siigɔ̃dee

Isarailinɔ kuuna gbáan 9:1-14:45, 20:1-21:35
Balamu 22:1-24:25

9

Banla zĩbaakɛna

1 Dii yã ò Musanɛ Sinai gbáan Isarailinɔ bɔna
Igipiti wɛ̃̀ plaade mɔ káaku guu à bè: 2 Isarailinɔ gae
Banla zĩbaa kɛ à gurɔɔa. 3 À zĩbaa pì kɛ mɔɔ kɛ̀kii gurɔ
gɛ̃rodosaideen uusiɛ. À kɛ lán má dàare nà píngi
kɔ̃n à dokayã kɛ̀ má dàareenɔ.
4 Musa ò Isarailinɔnɛ aɔ̃ Banla zĩbaa kɛ,
5 ben aɔ̃ zĩbaa pì kɛ̀ Sinai gbáan mɔ káaku gurɔ
gɛ̃rodosaideen uusiɛ. Aɔ̃ɔ kɛ̀ lán Dii ò Musanɛ nà
píngi. 6 Gbɛ̃kenɔ kú gwe aɔ̃ɔ gbãsĩ kɛ̀ aɔ̃ ɔ kɛ̀ gɛ̀a
yãnzi, ben aɔ̃e e wà Banla zĩbaa kɛ̀ zĩ beeearo.
Ben aɔ̃ gàa wà Musa kɔ̃n Arunao lè zĩ beeea gɔ̃ɔ
7 aɔ̃ bè Musanɛ: Gɛ̀ yã musu wa gbãsĩ lɛ̀. Bɔ́yãnzi
wà gìwe wà mɔ́ kɔ̃n gbaanɔ Diinɛ kɔ̃n wa gbɛ̃nɔo
à gurɔɔazi? 8 Musa wèńla à bè: À zɛ ai mà ma lán
Dii é o a yã musu nà. 9 Ben Dii bè Musanɛ: 10 Ǹ
o Isarailinɔnɛ, tó aɔ̃ gbɛ̃kenɔ ke aɔ̃ boriinɔɔ kpɛ́
gbãsĩ gɛ̀ yã musu, ke aɔ̃ gàa wɛ́tɛ zɑ̃̀azã ken, aɔ̃é
fɔ̃ wà Banla zĩbaa kɛmɛ zãa. 11 Mɔ plaadee gurɔ
gɛ̃rodosaidee uusiɛn aɔ̃é zĩbaa pì kɛ. Aɔ̃é sã nɔ̀bɔ só
kɔ̃n burɛdi sɛ́sɛ'ɛ̃zɛ̃saio kɔ̃n lá kyɑ̃̀kyão. 12 Aɔ̃ton à
ke tó guu dɔ̀aro bensɔ̃ aɔ̃ton sãa pì wá ke ɛ́ro. Aɔ̃é
Banla zĩbaa pì kɛ lán má dìɛare nà píngi. 13 Gbɛ̃ kɛ̀ èe
gbãsĩ lɛ́ro bensɔ̃ èe gá wɛ́tɛ kearo, tó à gì Banla zĩbaa

pì kɛzi, wà adee bɔ a gbɛ̃nɔ tɛ́, zaakɛ èe mɔ́mɛ kɔ̃n
gbaao à gurɔɔaro. À taari é wí à musu. 14 Bɔ̀amɔ
kɛ̀ kú a tɛ́ bensɔ̃ à yezi à Banla zĩbaa kɛmɛ, séde à kɛ
lán ma à doka dìɛare nà. Bɔ̀amɔ kɔ̃n bɛdeeo ń píngi
yã dɔ̃nkɔ̃mɛ.

Tɛ́luguu dana bisakutaalaa
(Bɔn 40:34-38)

15 Zĩ kɛ̀ wà bisakutaa mɔ̀ dɔ̀, tɛ́luguu pì dà sèeda
kutaa pìla. Zaa uusiɛ ai guu gàa à dɔ̀o tɛ́luguu pì
kú kutaa pì musu lán tɛ́ bà. 16 Lɛn ègɔ̃ kuu lɛ gurɔ
píngi, ègɔ̃ kú kutaa pìla fãantɛ̃, gwãavĩ sɔ̃ lán tɛ́ bà.
17 Tó à gò kutaa pìa, ben Isarailinɔ è fɛɛ kɔ̃n táo.
Guu kɛ̀ tɛ́luguu pì zɛ̀n, gwen aɔ̃è bùra káɛn. 18 Tó
Dii ɔ̀dɔańnɛ lɛ, aɔ̃è bùra fɛɛ. Tó à ɔ̀dɔańnɛ dɔ, aɔ̃è
ɛara wà bùra káɛ. Tó tɛ́luguu pì da kutaa pìla sɔ̃,
aɔ̃ bùra ègɔ̃ kaɛnamɛ. 19 Tó tɛ́luguu pì e gurɔ plaaa
kɛɛ kutaa pìla, aɔ̃ègɔ̃ Dii yã maa, aɔ̃è bùra fɛɛro.
20 Zĩkenɔa tɛ́luguu pì è gurɔ plaaa kɛ kutaalaro. Tó
Dii ɔ̀dɔańnɛ, aɔ̃è bùra káɛ, tó Dii ɛ̀ara à ɔ̀dɔańnɛ dɔ,
ben aɔ̃è bùra fɛɛ. 21 Zĩkenɔa sɔ̃ tɛ́luguu pì è zɛ gu
dɔ̃nkɔ̃ féte zaa uusiɛ ai kɔngɔ. Tó à gòa kɔngɔ, ben
aɔ̃è bùra fɛɛ. Fãantɛ̃ ke gwãavĩn yoo, tó tɛ́luguu pì
gòa, aɔ̃è bùra fɛɛmɛ. 22 Tó tɛ́luguu pì gɔ̃̀ zɛna kutaa
pìla gurɔ do ke mɔ do ke wɛ̃̀ don yoo, aɔ̃ègɔ̃ kaɛna
bùrammɛ, aɔ̃è fɛɛro. Tó à gòa, ben aɔ̃è bùra fɛɛ. 23 Aɔ̃è
bùra káɛ ke wà bùra fɛɛ Dii lɛ́ saɛro. Aɔ̃ègɔ̃ Dii yã
maa lán à dà Musanɛ à ɔ̀ńnɛ nà.

10

Kondogi kãkãki mɛ̀n plaaanɔ

1 Dii yã ò Musanɛ à bè: 2 Ǹ kãkãki pi mɛ̀n plaa kɔ̃n
kondogi kɛ̀ wà gbɛ̃̀gbɛ̃ maamaaao gbɛ̃nɔ kakɔ̃abɔ ũ
lɛ aɔ̃gae bùra fɛɛ. 3 Tó wà kãkãki pìnɔ pɛ̀, gbɛ̃nɔ é mɔ́
wà kakɔ̃anzi ń píngi dakɔ̃rɛki kpɛɛlɛa. 4 Tó kãkãki
mɛ̀n doon wà pɛ̀, Isaraili bori dɔn'aɛdee kɛ̀ aɔ̃ɔ dɛ
kí ũunɔ bé wé mɔ́ wà kakɔ̃anzi. 5 Tó wà kãkãki pìnɔ
pɛ̀ sikɔ̃kɛnao, gbɛ̃ kɛ̀ aɔ̃ bùra kú ɔfãntɛ̃bɔɛ kpaanɔ
bé wé bùra fɛɛ káaku. 6 Tó wà à gɛ̃̀n plaadee pɛ̀
sikɔ̃kɛnao, gbɛ̃ kɛ̀ aɔ̃ bùra kú sɔɔmɛtɛ kpaanɔ bé wé
bùra fɛɛ. Kãkãkipɛna sikɔ̃kɛnao pìn gbɛ̃nɔ dana zɛ́n
sèeda ũ. 7 Tó wà yezi wà gbɛ̃nɔ kakɔ̃a, wàgae pɛ́
sikɔ̃kɛna sai.
8 Aruna nɛ́ sa'orinɔ bé wé kãkãki pìnɔ pɛ́. Eégɔ̃
dɛare doka ũ gurɔ píngi, apinɔ kɔ̃n a boriinɔ.
9 Gurɔɔ kɛ̀ a ka a bùsun, tó ée gaa zɩ̃̀ ká kɔ̃n a ibɛɛ kɛ̀
aɔ̃é gà wà fɛɛaonɔ, àgae kãkãki pìnɔ pɛ́ sikɔ̃kɛnao, lɛ
a yã e à dɔ mamɔma Dii a Ludan, mɛ́ a bɔ a ibɛɛ pìnɔ
ɔzĩ. 10 Gurɔɔ kɛ̀ ée pɔnnaa kɛɛ sɔ̃, zĩbaan yoo, mɔ dufu
gurɔ káaku zĩn yoo, àgae kãkãki pìnɔ pɛ́ a sa'opɔ kɛ̀
wè ká tɛ́n à tɛ́ kũnɔa kɔ̃n a sáabukpana sa'opɔnɔ, a yã
é dɔmagu. Mámbe Dii a Luda ũ.

Isarailinɔ fɛɛna Sinai

11 Wɛ̃̀ plaade mɔ plaade gurɔ barodee zĩ, tɛ́luguu
gò sèeda kutaala, 12 ben Isarailinɔ bùra fɛ̀ɛ Sinai
gbáan, aɔ̃ɔe sɔ̃ki kpákpaa ai tɛ́luguu gàa à zɛ̀ Parani
gbáan. 13 Aɔ̃ bùra fɛɛna káakun gwe. Aɔ̃ɔ kɛ̀ lán Dii
dà Musanɛ à òńnɛ nà.
14 Yuda zɩ̃̀kpɛɛnɔ bé wà bùra fɛ̀ɛ gãli kɔ̃n gãlio
káaku kɔ̃n ń tuutao. Aminadabu nɛ́ Nasɔ̃n ń
dɔn'aɛdee ũ. 15 Zua nɛ́ Nɛtanɛlin Isaka zɩ̃̀kpɛɛnɔ
dɔn'aɛdee ũ. 16 Eloni nɛ́ Ɛliabun Zɛbuluni zɩ̃̀kpɛɛnɔ

dɔn'aɛdee ũ. 17 Gɛsɔnu boriinɔ kɔ̃n Mɛrari boriinɔ
kutaa pì gbòro, ben aɔ̃ɔ sɛ̀ wà dào zɛ́n.

18 Ben Rubɛni zɪ̀kpɛɛnɔ bùra fɛ̀ɛ gãli kɔ̃n gãlio
kɔ̃n ń tuutao. Sedeu nɛ́ Ɛlizun ń dɔn'aɛdee
ũ. 19 Zurisadai nɛ́ Selumiɛlin Simɛɔ zɪ̀kpɛɛnɔ
dɔn'aɛdee ũ. 20 Dɛwɛli nɛ́ Ɛliasafan Gada zɪ̀kpɛɛnɔ
dɔn'aɛdee ũ. 21 Ben Koa boriinɔ Luda pɔ́nɔ sɛ̀ wà
dào zɛ́n. Wà kutaa pì dɔ̀ ai aɔ̃gɔ̃ ká.

22 Ben Ɛflaimu zɪ̀kpɛɛnɔ bùra fɛ̀ɛ gãli kɔ̃n gãlio
kɔ̃n ń tuutao. Amiudu nɛ́ Ɛlisaman ń dɔn'aɛdee
ũ. 23 Pedazu nɛ́ Gamaliɛlin Manase zɪ̀kpɛɛnɔ
dɔn'aɛdee ũ. 24 Gideoni nɛ́ Abidãn Bɛyãmi zɪ̀kpɛɛnɔ
dɔn'aɛdee ũ.

25 Ben Dani zɪ̀kpɛɛnɔ bùra fɛ̀ɛ gãli kɔ̃n gãlio kɔ̃n ń
tuutao. Aɔ̃mbe aɔ̃ègɔ̃ tɛ́ kpɛɛ. Amisadai nɛ́ Ayɛzan
aɔ̃ dɔn'aɛdee ũ. 26 Ɔkɔrana nɛ́ Pagiɛlin Asa zɪ̀kpɛɛnɔ
dɔn'aɛdee ũ. 27 Enana nɛ́ Airan Nafatali zɪ̀kpɛɛnɔ
dɔn'aɛdee ũ. 28 Lán Isarailinɔ è bùra fɛɛfɛɛ wàgɔ̃
tɛ́tɛkɔ̃zi nàn gwe gãli kɔ̃n gãlio.

29 Obabun Musa anzure Ruɛli nɛ́ ũ, Midiã
boriimɛ. Musa bènɛ: Wée daa zɛ́n gana bùsu kɛ̀
Dii bè é wa gbaan. Ǹ mɔ́ ǹ gáwao, wé yã maaa
kɛnnɛ, zaakɛ Dii nnamana gwe lɛ́ gbɛ̀we. 30 Ben
à bènɛ: Mɛ́ gáro, mɛ́ ɛara ma bùsun ma bɛdeenɔ
kiiamɛ. 31 Musa bè: N yã nna. Ǹton wa tónlo, zaakɛ
ń bùrakaɛki maaa dɔ̃ bensɔ̃ ḿbe nɛ́ kɛ wa wɛ́ɛdee ũ.
32 Tó n gaawao, wé yã maaa kɛ̀ Dii é kɛwee kɛnnɛ
se.

33 Isarailinɔ bùra fɛ̀ɛ Dii kpiii saɛ aɔ̃ táa ò gurɔ
aagɔ̃. Wà dɔ̀ aɛ kɔ̃n Dii bà kuunańyo àkpatio lɛ
à bùrakaɛkii ɔdɔańnɛ. 34 Tó aɔ̃ fɛ̀ɛ wà dà zɛ́n, Dii

tɛ́luguu pì ègɔ̃ kúńla fãantɛ̃. 35 Tó wà dà zɛ́n kɔ̃n
àkpatio, Musa è be:

Ǹ fɛɛ Dii, lɛ n ibɛɛnɔ fãakɔ̃a,
lɛ n zangurinɔ bàa lɛ́nnɛ.
36 Tó wà dìɛ, Musa è be:
Dii, ǹ ɛara ǹ su Isaraili bɔrɔ ũgbangbanɔa.

11

Dii tɛ́fɛɛna

1 Isarailinɔ zɔka kà Diizi ń nawɛ̃akɛna yãnzi. Kɛ̀
Dii mà, à pɔ fɛ̃̀, ben à tɛ́ fɛ̀ɛ ń tɛ́, aɔ̃ bùra kpadoo tɛ́ kṹ.
2 Ben gbɛ̃nɔ wii pɛ̀ Musazi. Kɛ̀ à wɛ́ɛ kɛ̀ Diia, ben tɛ́
pì zɛ̀. 3 Ben wà tɔ́ kpà guu pìnɛ Tabera, kɛ̀ Dii tɛ́ fɛ̀ɛ
ń tɛ́ gwe yãnzi.

Dii bùrunɔ gbarɛna

4 Bori pãndenɔ kú Isarailinɔ tɛ́, aɔ̃e pɔ́ble pãnde
nii dɛɛ, ben Isarailinɔɔ e ɔ́ɔ dɔɔ se wà bè: Mán wé
nɔ̀bɔ en wà sóo? 5 Wée kpɔ̀ kɛ̀ wá sò Igipiti wa
pɔyezia bɛgɛ kɛɛ kɔ̃n plɛ̃̀nɔ kɔ̃n gbɛzɛɛnɔ kɔ̃n ɛfɔnɔ
kɔ̃n aubasanɔ kɔ̃n aubasa gizonɔo. 6 Tia sa wa lɛ́
gà, zaakɛ weè pɔ́ke ero, tó èe kɛ mana kɛ̀ baasiro.
7 Mana pì wɛ́ɛ kete, à dɛ lán lí'ɔɔ bàmɛ. 8 Isarailinɔ
è sɛ́ɛ wà lɔ́ gbɛ̀n ke aɔ̃è zɔ̃ gón. Aɔ̃è disa wà kàra kɛo.
À nna lán kàra tɛ̃ngo bà. 9 Tó kpíi kpà bùran gwãavĩ,
ben mana pì è kwɛ́ se.
10 Musa mà wèe ɔ́ɔ dɔɔ ualɛ kɔ̃n ualɛo. Dii pɔ fɛ̃̀
maamaa, ben à kɛ̀ Musanɛ ĩi 11 à bènɛ: Bɔ́yãnzin
nɛ́ɛ wɛ́ɛ tãamazi? Ma yã kparee bé à kɛ̀nnɛ zaa,
ben n gbɛ̃ pìnɔ gwana asoo dìmɛɛ? 12 Mámbe ma
gbɛ̃ pìnɔ nɔ̀ siɔ́? Mámbe ma ń íɔ́? Bɔ́yãnzi n bèmɛ
mà ń kú kpɛɛ lán nɛ́dandee bà mà gáńyo bùsu kɛ̀

ń la dà aɔ̃ dezinɔnɛnzi? 13 Mákpan mɛ́ nɔ̀bɔ en mà
kpá gbɛ̃ pìnɔa ń píngii? Zaakɛ aɔ̃ɔe wii pɛɛmazi wèe
bee mà ń gba nɔ̀bɔ wà só. 14 Mɛ́ fɔ̃ mà gbɛ̃ pìnɔɔ kú
kpɛɛ ń píngi madoro, zaakɛ aɔ̃ asoo dɛmala. 15 Tó
lɛn nɛ́ kɛmɛ lɛ, ǹ tó ma n pɔnnaa e ǹ ma dɛ gɔ̃ɔ. Ǹton
tó mà nawɛ̃a pì kɛ dɔro. 16 Ben Dii bènɛ: Ǹ Isaraili
gbɛ̃nsi kɛ̀ ń ń dɔ̃ dɔn'aɛdee ũunɔ kakɔ̃a gɔ̃ɔn baaagɔ̃
akuri ǹ mɔ́ńyo dakɔ̃rɛki kuta kiia aɔ̃gɔ̃ kúnyo gwe.
17 Mɛ́ pita mà yã onnɛ gwe mà a Ninii kɛ̀ kúmmaa
kpadoo go mà dińnɛ, aɔ̃é gbɛ̃nɔ gwana aso sɛ́nyo
lɛ ǹtongɔ̃ ń sɛna ndo dɔro yãnzi. 18 Ǹ o gbɛ̃nɔnɛ aɔ̃
gbãsĩ bɔ ń zĩndan zia yãnzi, aɔ̃é nɔ̀bɔ e wà só. Zaakɛ
aɔ̃ wii pɛ̀mazi wà bè, mán wé nɔ̀bɔ en kɛ̀ wà sóo?
Aɔ̃ bè wà sɔ̃̀ Igipiti. Beee yãnzin mɛ́ ń gba nɔ̀bɔ aɔ̃
sózi. 19 Aɔ̃é só èe kɛ gurɔ donlo, gurɔ plaanlo, gurɔ
sɔɔronlo, gurɔ kurinlo, gurɔ baronlo. 20 Aɔ̃é só mɔ
do gbãngbãn ai à bɔ ń yĩn à nii bɔ ń pɔɔ guu. Zaakɛ
mamɔma Dii má kú ń tɛ́, ben aɔ̃ pã kpàmazi. Aɔ̃ zɔka
dɔ̀ma wà bè, bɔ́yãnzi wà bɔ̀ Igipitizi? 21 Ben Musa
bè: Gɔ̃gbɛ̃nɔɔ kúmao tá guu gɔ̃ɔn bɔrɔ wàa aagɔ̃, ben
n bè nɛ́ nɔ̀bɔ kpáḿma wà só ai mɔ do gbãngbãn-
ɔ́? 22 Baa tó wà sãanɔ kɔ̃n zùnɔ dɛ̀dɛ paripari, eé
mɔ́ḿmaɔ́? Tó wà ísia kpɔ̀nɔ sɛ̀ɛ píngi, eé mɔ́ḿmaɔ́?
23 Dii wèàla à bè: Ma gbãaa é kánloo? Nɛ́ e tia, tó yã
kɛ̀ má ònnɛɛ é kɛ ke eé kɛro.

24 Musa bɔ̀ à Dii yã pìnɔ òńnɛ. À Isaraili gbɛ̃nsinɔ
kàkɔ̃a gɔ̃ɔn baaagɔ̃ akuri à ń zɛ́ wà lìga kutaa pìzi.
25 Ben Dii pìta tɛ́luguu guu à yã òo. À a Ninii kɛ̀ kúa
kpadoo gò à dì gbɛ̃nsi gɔ̃ɔn baaagɔ̃ akuri pìnɔnɛ. Kɛ̀
à a Ninii pì dìńnɛ lɛ, aɔ̃ annabikɛɛ kɛ̀, beee gbɛra
aɔ̃ɔe ɛara wà kɛ̀ dɔro. 26 Gbɛ̃ kɛ̀ Musa ń sɛ́ gɔ̃ɔn

plaaanɔ gɔ̃̀ bùran, gbɛ̃ doo tɔ́n Ɛlɛdada, gbɛ̃ doo
sɔ̃ Mɛdada. Aɔ̃ɔe gá kutaa kiiaro, mɔde Ninii pì
sùḿma se, ben aɔ̃ annabikɛɛ kɛ̀ bùran. 27 Gɔ̃kparɛ
ke bàa lɛ̀ à gàa à bè Musanɛ: Ɛlɛdada kɔ̃n Mɛdadao
e annabikɛyã oo bùran. 28 Nuni nɛ́ Yɔsuan Musa
kpàasi ũ zaa a ɔ̀wazikɛgurɔ, ben à bè: Baa Musa,
ǹ gíńnɛ. 29 Ben Musa bènɛ: Nɛ́ɛ nɔ̀sɛgɔ̃aanɔ kɛɛńyo
ma yã musun yɔ́? Tó Dii a Ninii dì a gbɛ̃nɔnɛ aɔ̃ gɔ̃̀
annabinɔ ũ ń píngi, à maaroo? 30 Ben Musa ɛ̀ara
bùran kɔ̃n Isarailinɔ gbɛ̃nsi pìnɔo.

31 Dii tò ĩa bɔ̀ ísiaa kpa à mɔ̀ kɔ̃n bùrunɔ, aɔ̃ dà
bùrala. Aɔ̃ lìga bùrazi baama píngi à kà tágurɔ doo ũ,
bensɔ̃ aɔ̃ vĩana lezĩ kà gã̀sãsuu plaa. 32 Fãantɛ̃ beeea
kɔ̃n gwãavĩo kɔ̃n à gu làa dɔnao aɔ̃ fɛ̀ɛ wà gàa wà
bùrunɔ kũ̀kũ. Gbɛ̃ kɛ̀ èe kũkũ bítaroo kũ̀kũ sùu baro.
Ben aɔ̃ɔ fã̀ɛ à gàga. 33 Kɛ̀ aɔ̃ à nɔ̀bɔ dà ń lɛ́n gɔ̃ɔ, aɔ̃ɔe e
wà só bítaro, ben Dii pɔ fɛ̃̀ńzi à gagyãa kàńgu. 34 Ben
wà tɔ́ kpà guu pìnɛ Lóudeenɔ Mira, zaakɛ gwen wà
gbɛ̃ kɛ̀ nɔ̀bɔ lóu ń kũnɔ vĩ̀in. 35 Ben Isarailinɔ fɛ̀ɛ gwe
aɔ̃ gàa Azero aɔ̃ gurɔplaa kɛ̀ gwe.

12

Miriamu kɔ̃n Arunao Musa taari'ena

1 Miriamu kɔ̃n Arunao Musa taari è Etiopia nɔɔ
kɛ̀ à sɛ̀ yã musu, zaakɛ à Etiopia nɔɔ sɛ̀. 2 Aɔ̃ bè:
Musa adon Dii dìɛ à yã ò à gãzĩɔ́? Èe o wa gãzĩ
seroo? Dii yã pì mà. 3 Musa nɛ́ gbɛ̃ busɛmɛ, à sáa kú
anduna guuro. 4 Gwe gɔ̃ɔ Dii bè Musa kɔ̃n Arunao
kɔ̃n Miriamuonɛ: À bɔɛ à gá dakɔ̃rɛki kuta kiia a
gɔ̃ɔn aagɔ̃a. Ben aɔ̃ gàa ń gɔ̃ɔn aagɔ̃a ń píngi. 5 Dii
pìta tɛ́luguu guu à zɛ̀ kutaa pì kpɛɛlɛa. À Aruna

kɔ̃n Miriamuo sìsi, ben aɔ̃ sɔ̃̀zi ń plaa ń píngi. 6 À
bèńnɛ: À ma yã ma. Tó ma annabi kee kú a tɛ́,
mɛɛ̀ bɔ mà mɔ́zi wɛ́ɛgupu guu mɛɛ̀ yã onɛ nanaa
guumɛ. 7 Mɔde à dɛ lɛ kɔ̃n ma zɔ̀bleri Musaoro.
Zĩkɛri náanɛdeemɛ ma ua gbɛ̃nɔ tɛ́ ń píngi. 8 Weè
yã bɔ kɔ̃ lɛ́n. Mɛɛ̀ yã onɛ mà à ke utɛnɛro. È wɛ́ɛ si
ma takalɛ. À kɛ̀ dia ée ma zɔ̀bleri Musa taari'ena
vĩa kɛroo? 9 Ben Dii pɔ fɛ̃̀ńzi, à a taa o.

10 Kɛ̀ tɛ́luguu pì gò kutaa pìla, kusu dà Miriamula
gɔ̃ɔ, à pura kũ̀ lán buu bà. Kɛ̀ Aruna lìɛ à à gwà, à è
kusu dààla, 11 ben à bè Musanɛ: N yã nna Baa! Ǹton
tó wà mìsaiyã taarikɛna gbɛ̀ ero. 12 Ǹton tó àgɔ̃ dɛ
lán nɛ́ kɛ̀ wà ì gɛ̀ à mɛ̀ kpadoo yakana bàro. 13 Musa
wii pɛ̀ Diizi à bè: Luda, n yã nna! Ǹ à kɛ̃kɔ̃a. 14 Ben
Dii bènɛ: Tó à de bé à lóu sù à uua, eé kɛnɛ wíyã ũ ai
gurɔ swɛɛplaaroo? Wà bɔo bùra kpɛɛ gurɔ swɛɛplaa
gĩa, gbasa wà à sí. 15 Miriamu kú bùra kpɛɛ ai gurɔ
swɛɛplaa. Isarailinɔɔ e da zɛ́nlo sé kɛ̀ wà ɛ̀ara wà
à sì. 16 Beee gbɛra aɔ̃ fɛ̀ɛ Azero aɔ̃ gàa wà bùra kàɛ
Parani gbáan.

13

Gu'asiigwari gɔ̃ɔn kuri awɛɛplaaanɔ zĩna

1 Dii bè Musanɛ: 2 Ǹ gbɛ̃nɔ zĩ aɔ̃ gá Kanaa bùsu kɛ̀
mɛ́ɛ kpaa Isarailinɔa gwa. Ǹ ń dezinɔ bori gbɛ̃ kɛ̀
aɔ̃ɔ dɛ dɔn'aɛdee ũunɔ sɛ́ mɛ̀n doodo ǹ ń zĩ. 3 Ben à
ń gbáɛ lɛ bɔna Parani gbáan lán Dii ò nà. Gbɛ̃ pìnɔ
nɛ́ Isaraili dɔn'aɛdeenɔmɛ ń píngi. 4 Aɔ̃ tɔ́nɔn yɛ̀:
Rubɛni boriinɔ guu Zaku nɛ́ Samua,
5 Simɛɔ boriinɔ guu Ori nɛ́ Safata,
6 Yuda boriinɔ guu Yefunɛ nɛ́ Kalɛbu,

7 Isaka boriinɔ guu Yusufu nɛ́ Igali,
8 Ɛflaimu boriinɔ guu Nuni nɛ́ Osea,
9 Bɛyãmi boriinɔ guu Rafu nɛ́ Paliti,
10 Zɛbuluni boriinɔ guu Sodi nɛ́ Gadiɛli,
11 Yusufu nɛ́ Manase boriinɔ guu Susi nɛ́ Gadi,
12 Dani boriinɔ guu Gɛmali nɛ́ Amiɛli,
13 Asa boriinɔ guu Mikaɛli nɛ́ Setu,
14 Nafatali boriinɔ guu Vofosi nɛ́ Nabi,
15 Gada boriinɔ guu Maki nɛ́ Guɛli.
16 Gbɛ̃ kɛ̀ Musa ń zĩ bùsu gwaanɔn gwe. Musa tɔ́ kpà
Nuni nɛ́ Oseanɛ Yɔsua.
17 Kɛ̀ Musa e ń zĩi Kanaa bùsu gwa, à bèńnɛ: À
bɔɛ kɔ̃n Nɛgɛvi gbáao à di bùsu gusĩsĩdeea. 18 À gwa
lán bùsu pì dɛ nà, tó à gbɛ̃nɔɔ gbãa kesɔ̃ aɔ̃ɔ busɛ,
tó aɔ̃ɔ pari kesɔ̃ aɔ̃ɔ pariro, 19 tó aɔ̃ bùsu maa kesɔ̃
à zaa, tó aɔ̃ wɛ́tɛnɔ bĩi vĩ kesɔ̃ à vĩro, 20 tó à tɔɔtɛ
gbãa kesɔ̃ à bùsa, tó à línɔ vĩ kesɔ̃ à vĩro. À aĩa kɛ
à bùsu pì líbɛɛnɔ sɛ́ɛ à suo. Zaakɛ geepi bɛ káakunɔ
magurɔɔn yɛ̀. 21 Ben aɔ̃ gàa wà bùsu pì asii gwàgwa
zaa Zini gbáan ai Reobo, Lebo Amata kpa. 22 Kɛ̀ aɔ̃
bɔ̀ɛ kɔ̃n Nɛgɛvi gbáao, aɔ̃ kà Ɛblɔnu, guu kɛ̀ Anaki
boriinɔ Aima kɔ̃n Sesaio kɔ̃n Talamaio kún. Ɛblɔnu
kaɛna Zoã kɛ̀ kú Igipiti ã wɛ̃̀ swɛɛplaamɛ. 23 Kɛ̀ aɔ̃ kà
Ɛsɛkɔlu guzurɛn, aɔ̃ geepi yɔ̃ doo zɔ̃̀ gwe aɔ̃ɔ lògo lía,
ben gɔ̃ɔn plaaanɔ sɛna. Aɔ̃ biisioo kɔ̃n kãkãpuraao
sɛ̀ dɔ. 24 Wà tɔ́ kpà guu pìnɛ Ɛsɛkɔlu guzurɛ, geepi
yɔ̃ kɛ̀ Isarailinɔɔ zɔ̃̀ gwe yãnzi. 25 Kɛ̀ aɔ̃ bùsu pì yakɛ̀
gurɔ baplaa, ben aɔ̃ ɛ̀ara wà sù.

Gu'asiigwarinɔ baarukpana

26 Kɛ̀ aɔ̃ sù Kadɛsi, Parani gbáan, aɔ̃ gàa Musa kɔ̃n
Arunao kɔ̃n Isarailinɔ kiia píngi. Aɔ̃ sù kɔ̃n baaruo

Isarailinɔnɛ ń píngi, ben aɔ̃ bùsu pì líbɛɛnɔ ɔ̀dɔańnɛ.
27 Aɔ̃ yã pì gbȁ Musanɛ wà bè: Wa gaa bùsu kɛ̀ n wa
zĩin. Zwi kɔ̃n zɔ́'io di gwe. À líbɛɛnɔn yɛ̀. 28 Mɔde
bùsu pì deenɔ gbãa. Aɔ̃ wɛ́tɛnɔ bĩi vĩ bensɔ̃ aɔ̃ wɛ́tɛ
pìnɔ bíta maamaa. Wa Anaki boriinɔ è gwe se.
29 Amalɛkinɔɔ kú Nɛgɛvi gbáan. Itinɔ kɔ̃n Yebusinɔ
kɔ̃n Amɔrinɔɔ kú bùsu gusĩsĩdeen, bensɔ̃ Kanaanɔɔ
kú ísiaa saɛ kɔ̃n Yoda saɛo. 30 Kalɛbu gbɛ̃nɔ lɛ́ yȉtɛ
Musa aɛ, ben à bè: Wà gá wà bùsu pì sí, zaakɛ wé
fɔ̃ wà zȉ bleḿma. 31 Ben gbɛ̃ kɛ̀ aɔ̃ gàaonɔ bè: Wé fɔ̃
wà lɛ́ɛ gbɛ̃ pìnɔaro, zaakɛ aɔ̃ gbãaa dɛwala. 32 Ben
aɔ̃ bùsu kɛ̀ aɔ̃ɔ yakɛ̀ pì fabò Isarailinɔnɛ wà bè: Bùsu
kɛ̀ wá yakɛ̀ pì nɛ́ bùsu kɛ̀ è a gbɛ̃nɔ mɔ́mɔmɛ. Gbɛ̃
kɛ̀ wa ń é gweenɔ ń píngi nɛ́ gbɛ̃ gbȁanɔmɛ. 33 Wa
gbɛ̃ gbȁagbãanɔ è gwe Anaki boriinɔ ũ. Wa a zĩnda
è lán babanɛnɔn bà, lɛn wá dɛ lɛ ń wɛ́ɛn se.

14

Isarailinɔ bɔna Dii kpɛɛ

1 Isarailinɔɔ e wii gbãaa pɛɛ ń píngi, aɔ̃ɔe ɔ́ɔ dɔɔ
gwãavĩ beeea. 2 Aɔ̃ zɔka dɔ̀ Musaa kɔ̃n Arunao ń
píngi wà bèńnɛ: Tó wa gaga Igipiti kesɔ̃ gbáan kɛ̀,
lɛ à kɛ̀ maa. 3 Bɔ́yãnzin Dii e taawao bùsu pìnzi?
Weé wa dɛdɛ kɔ̃n fɛ̃ɛdaaomɛ, weé wa nɔgbɛ̃nɔ kɔ̃n
wa nɛ́nɔ kũkũ. Wa sɔkpana Igipiti sȁɔroo? 4 Ben aɔ̃
bèkɔ̃nɛ: Wà dɔn'aɛdee diɛ wà ɛara wà tá Igipiti.
5 Musa kɔ̃n Arunao dàɛ ń puua gbɛ̃ píngi aɛ. 6 Ben
gu'asiigwarinɔ gɔ̃ɔn plaa Nuni nɛ́ Yɔsua kɔ̃n Yefunɛ
nɛ́ Kalɛbuo ń utanɔ gàga wà kɛ̃̀kɛ̃ 7 aɔ̃ bè gbɛ̃nɔnɛ:
Bùsu kɛ̀ wa bɔɛn wá yakɛ̀ pì maa maamaa. 8 Tó wa
yã kà Diinɛ, eé gáwao bùsu pìn, bùsu kɛ̀ zwi kɔ̃n zɔ́'io

din pì, à wa gba. 9 Àton bɔ Dii kpɛɛro. Àton vĩa kɛ
bùsu pì deenɔnɛro, zaakɛ wa blɛɛnɔmɛ, aɔ̃ɔ utɛkii vĩ
dɔro. Dii kúwao, àton vĩa kɛro.
10 Baade píngi e bee wà ń pápa kɔ̃n gbɛ̀o, ben Dii
gakui bɔ̀ à mɔ̀ Isarailinɔzi dakɔ̃rɛki kuta kiia. 11 Dii
bè Musanɛ: Gbɛ̃ pìnɔ égɔ̃ kya kaamagu gurɔ píngin
yɔ́? Baa kɔ̃n dabuyã parii kɛ̀ má kɛ̀ ń tɛ́nɔ, aɔ̃égɔ̃ gii
ma náanɛ kɛzi gurɔ píngin yɔ́? 12 Mɛ́ gagyã kpánzi
mà ń kaatɛ, mɛ́ n boriinɔ kɛ pari, aɔ̃ gbãaa égɔ̃ dɛ
gbɛ̃ pìnɔla. 13 Ben Musa bè Diinɛ: Ḿbe n gbɛ̃ pìnɔ
bɔ̀ɛ Igipiti kɔ̃n n gbãaao. Tó Igipitinɔɔ mà, 14 aɔ̃é gí
o bùsu kɛ̀ deenɔnɛziro. Zaakɛ aɔ̃ɔ dɔ̃ kɛ̀ ń kúwao, nɛɛ̀
bɔ ǹ mɔ́wazi tɛ̃tɛ̃ntɛ̃. Aɔ̃ɔ dɔ̃ kɛ̀ n tɛ́luguu ègɔ̃ kú wa
musu, nɛɛ̀ dɔwe aɛ à guu fãantɛ̃, gwãavĩ sɔ̃ tɛ́ guu.
15 Tó n gbɛ̃ pìnɔ dɛ̀ kãndo gɔ̃ɔ, borii kɛ̀ aɔ̃ yã pì mànɔ
é be: 16 Dii fùa à gá kɔ̃n gbɛ̃ pìnɔ bùsu kɛ̀ à la dàńnɛn,
beee yãnzin à ń dɛ́dɛ gbáanzi. 17 Dii, ǹ n gbãa bíta
ɔdɔańnɛ sa, lán ń ò nà n bè 18 n pɔɔ è fɛ̃ kpaaro, ń
gbɛ̃kɛɛ vĩ bíta, nɛɛ̀ gbɛ̃nɔ yã zaaanɔ kɔ̃n ń taarinɔ
kɛ̃ńnɛ, mɔde nɛɛ̀ tó taaridee bɔ̀ pãro. Nɛɛ̀ denɔ yã
zaaanɔ wí ń boriinɔ musu ai à gá à pɛ́ ń swãkpɛɛnɔa
kɔ̃n ń nasionɔ. 19 Lán n sùu kɛ̀ kɔ̃n gbɛ̃ pìnɔo nà zaa
Igipiti ai aɔ̃ gàa wà kào kɛ̀, ǹ ń durun kɛ̃ńnɛ n gbɛ̃kɛ
bíta guu.

Zɔkakarinɔ wɛ́ɛtãmmana

20 Ben Dii bè: Lán n wɛ́ɛ kɛ̀ma nà, mɛ́ sùu kɛńyo.
21 Mɔde lán mɛɛ̀gɔ̃ kuu nà bensɔ̃ ma gakui dà an-
dunala píngi, 22 gbɛ̃ kɛ̀ aɔ̃ ma gakui è kɔ̃n dabuyã
kɛ̀ má kɛ̀ Igipiti kɔ̃n gbáa guuo kɛ̀ aɔ̃ ma lɛ wà ma
gwa gɛ̃n kuri aɔ̃ gì ma yã mazinɔ, 23 ń gbɛ̃ke é wɛ́ɛ
si bùsu kɛ̀ ma la dà ń dezinɔnɛ pìlɛro. Gbɛ̃ kɛ̀ aɔ̃
kya kàmaguunɔ ke é wɛ́ɛ siàlɛro. 24 Lán ma zɔ̀bleri

Kalɛbu nɔ̀sɛ bɔ̀ ado nà, à tɛ́mazi kɔ̃n nɔ̀sɛo do, mɛ́
tó à gɛ̃ bùsu kɛ̀ à gàan pì guu, à boriinɔ é e túbi ũ.
25 Zaakɛ Amalɛkinɔ kɔ̃n Kanaanɔɔ kú guzurɛn gwe,
à ɛara à da gbáa zɛ́n zia Isia Tɛ̃aa kpa.

26 Dii bè Musanɛ kɔ̃n Arunao: 27 Gbɛ̃ zaaa kɛ̀nɔ
é zɔka kámazi gurɔ píngin yɔ́? Ma zɔka kɛ̀ aɔ̃ɔe
kaamazii mà. 28 Ǹ beńnɛ mamɔma Dii ma bè má
kuu. Lán aɔ̃ wɛ́ɛ kɛ̀ma nà, lɛn mɛ́ kɛńnɛ lɛ. 29 Aɔ̃
gɛ̀nɔ é gɔ̃ kaɛna gbáan kɛ̀, aɔ̃ gbɛ̃ kɛ̀ aɔ̃ kà wɛ̃̀ baro
ke dɛàlaanɔ píngi. Aɔ̃ gbɛ̃ kɛ̀ wà ń náro bensɔ̃ aɔ̃ zɔka
kàmaziinɔ 30 é gɛ̃ bùsu kɛ̀ ma à lɛ́ gbɛ̃̀ńnɛnlo, séde
Yefunɛ nɛ́ Kalɛbu kɔ̃n Nuni nɛ́ Yɔsuao baasiro. 31 Aɔ̃
nɛ́ kɛ̀ aɔ̃ bè weé ń kũkũnɔn mɛ́ gɛ̃ńyo, lɛ aɔ̃ bùsu kɛ̀
ń denɔ gìzi pì nnaa ma. 32 Aɔ̃pinɔ sɔ̃, aɔ̃ gɛ̀nɔ é gɔ̃
kaɛna gbáan kɛ̀mɛ. 33 Aɔ̃ nɛ́nɔ é pɔ́nɔ dãdã gbáan kɛ̀
ai wɛ̃̀ baplaa, aɔ̃ ń denɔ náanɛ sai gbɛ̀ e. Aɔ̃ denɔ gɛ̀nɔ
é gɔ̃ gbáan kɛ̀ ń píngi. 34 Lán wà bùsu pì yakɛ̀ gurɔ
baplaa nà, lɛn aɔ̃égɔ̃ ń yã zaaa gbɛ̀ e lɛ ai wɛ̃̀ baplaa,
wɛ̃̀ doodo gurɔ doodo, aɔ̃égɔ̃ dɔ̃ lán íbɛtɛkpanamao
dɛ nà. 35 Mamɔma Dii mámbe ma yã pì ò, lɛmɛ sɔ̃
mɛ́ kɛ gbɛ̃ zaaa kɛ̀ aɔ̃ kàkɔ̃amazii pìnɔnɛ lɛ. Aɔ̃é gaga
gbáan kɛ̀ ń píngi.

36 Gbɛ̃ kɛ̀ Musa ń zĩ aɔ̃ bùsu yakɛ̀ kɛ̀ aɔ̃ sù aɔ̃ kya kà
bùsu pìn aɔ̃ɔ tò wà zɔka dɔ̀anɔ, 37 Dii gagyãa kà gbɛ̃
pìnɔn, ben aɔ̃ gàga. 38 Gbɛ̃ kɛ̀ aɔ̃ gàa wà bùsu yakɛ̀
pìnɔ tɛ́, Nuni nɛ́ Yɔsua kɔ̃n Yefunɛ nɛ́ Kalɛbuo bé wà
gɔ̃̀ wɛ̃̀ndio.

39 Musa yã pìnɔ tɔ̃kɛ̃̀ Isarailinɔnɛ píngi, ben aɔ̃ ɔ́ɔ
dɔ̀ maamaa. 40 Aɔ̃ fɛ̀ɛ kɔngɔ idɛ'idɛ, aɔ̃ mì pɛ̀ kpiiinɔa
aɔ̃ bè: À gwa, wée gaa guu kɛ̀ Dii ɔ̀n. Wa wa durun
dɔ̃̀ sa. 41 Musa bè: Bɔ́yãnzi ée pãa Dii yãnɛzi? Beee

é sí kɛro. 42 Àton gáro, zaakɛ Dii kúaoro. A ibɛɛnɔ
é zɪ̀ bleawa. 43 Amalɛkinɔ kɔ̃n Kanaanɔɔ kú a aɛ
gwe. Aɔ̃é a dɛdɛ kɔ̃n fɛ̃ɛdaao. Dii égɔ̃ kúaoro, kɛ̀
a gi tɛ́zizi yã̂nzi. 44 Ben aɔ̃ wada yã̂ kɛ̀ aɔ̃ mì pɛ̀
kpiiinɔa, baa kɛ̀ Dii bà kuunańyo àkpati gɔ̃̀ bùran
kɔ̃n Musao. 45 Ben Amalɛkinɔ kɔ̃n Kanaa kɛ̀ aɔ̃ɔ kú
gusĩsĩdee pìnnɔ lɛ̀ɛḿma aɔ̃ zɪ̀ blèḿma wà pɛ̀ḿma ai
Ɔɔma.

20

Í bɔna gbɛ̀n
(Bɔn 17:1-7)

1 Isarailinɔ kà Zini gbáan ń píngi mɔ káaku guu,
ben aɔ̃ vɛ̃̀ɛ Kadɛsi. Gwen Miriamu gàn, wà à vɪ̃̀i.
2 Í kuu wà miro, ben aɔ̃ kàkɔ̃a Musa kɔ̃n Arunaozi.
3 Aɔ̃ zɔka kà Musazi wà bè: Tó wa gaga yã̂ kɔ̃n gbɛ̃
kɛ̀ aɔ̃ gàga Dii aɛnɔ, lɛ beee sɔ̃̀ɔ. 4 Bɔ́yã̂nzi a mɔwao
gbáa kɛ̀kiin lɛ wà gaga kɛ̀ kɔ̃n wa pɔ́kã̂deenɔozi?
5 Bɔ́yã̂nzi a bɔɛwao Igipiti a mɔwao gu zaaa kɛ̀
guuzi? Pɔ́wɛɛ ke kã̂kã̂ lí ke geepi bɛɛ ke biisioo kú
kɛ̀ro, bensɔ̃ í kú kɛ̀ wà miro. 6 Musa kɔ̃n Arunao
parii tò aɔ̃ gàa dakɔ̃rɛki kpɛɛlɛa aɔ̃ dàɛ ń puua, ben
Dii gakui bɔ̀ à mɔ̀ńzi. 7 Dii yã̂ ò Musanɛ à bè: 8 Ǹ
gò sɛ́, mpi kɔ̃n n vɪ̃̀i Arunao à gbɛ̃ pìnɔ kakɔ̃a à yã̂ o
gbɛ̀si kɛ̀kã̂anɛ ń wáa, í é bɔn. Lɛn nɛ́ í bɔńnɛ gbɛ̀ pìn
aɔ̃ mi lɛ kɔ̃n ń pɔ́kã̂deenɔ.

9 Musa gò sɛ̀ Dii aɛzĩ lán à ònɛ nà. 10 Musa kɔ̃n
Arunao ń kákɔ̃a gbɛ̀si pì aɛ, ben à bèńnɛ: À ma a
swã̂gbã̂adeenɔ! Á yezi wà í bɔare gbɛ̀ kɛ̀kii guun
yɔ́? 11 Ben Musa ɔɔ sɛ̀ musu à gbɛ̀ pì lɛ̀ kɔ̃n a gò̀o
gɛ̃̀n plaa. Í bɔ̀ maamaa, ben aɔ̃ mì kɔ̃n ń pɔ́kã̂deenɔ.

12 Ben Dii bè Musanɛ kɔ̃n Arunao: Zaakɛ ée ma
náanɛ kɛ a ma tɔ́ bɔ̀ Isarailinɔnɛro, é gɛ̃ńyo bùsu kɛ̀
mɛ́ɛ kpaam̍manlo. 13 Mɛriba íbɔkiin gwe, guu kɛ̀
Isarailinɔ zɔka kàn Diizi, ben à a ludakɛɛ ɔ̀dɔańnɛ.

Ɛdɔmunɔ gina Isarailinɔnɛ aɔ̃ bɔɛ kɔ̃n ń bùsuo

14 Musa gbɛ̃nɔ zɪ̀ aɔ̃ bɔ̀ Kadɛsi wà gàa Ɛdɔmunɔ
kína kiia aɔ̃ bè: Wamɔwa n danɛ Isarailinɔ bè, ń
nawɛ̃a kɛ̀ à wa leenɔ dɔ̃ píngi. 15 Wa dezinɔ gàa
Igipiti, ben wa gì kɛ̀ gwe. Igipitinɔ ĩa dàwa kɔ̃n wa
dezinɔ. 16 Wa wii pɛ̀ Diizi, ben à yã sìwao. À a
Malaika zɪ̀ à bɔ̀wao Igipiti. Tia sa wá kú Kadɛsi, n
bùsu lɛ́zɛkiia. 17 Ǹ wa gba zɛ́ wà bɔɛ kɔ̃n n bùsuo.
Wé gɛ̃ buraanɔ ke geepi búnɔnlo, wé a lɔ̀gɔ'i miro.
Wégɔ̃ tɛ́ kína zɛ́daa guumɛ. Wé liɛ ɔplazi ke ɔzɛziro
ai wà gá gɛ̃tɛo n bùsula. 18 Ben Ɛdɔmunɔ bèńnɛ: É e
à bɔɛ kɔ̃n wa bùsuoro. Tó a gi, wé bɔ wà daalɛ kɔ̃n
fɛ̃ɛdaao. 19 Isarailinɔ bèńnɛ: Wé bɔɛ kɔ̃n zɛ́daaomɛ.
Tó wapinɔ ke wa pɔ́kãdeenɔ a í mì, wé à fĩa bo. Wá
yezi wà bɔɛmmɛ pã. 20 Ɛdɔmunɔ bè: É e à gɛ̃ro. Ben
aɔ̃ zɪ̀karinɔ bɔ̀ɛ paripari aɔ̃ mɔ̀ dańlɛ kɔ̃n gbãaao.
21 Zaakɛ Ɛdɔmunɔ gì Isarailinɔnɛ aɔ̃ gɛ̃ kɔ̃n ń bùsuo,
ben Isarailinɔ pã̀ńnɛ.

Aruna gana

22 Isarailinɔ bɔ̀ Kadɛsi ń píngi aɔ̃ kà Oru kpii kiia
23 Ɛdɔmunɔ bùsu lɛ́zɛkiia. Gwen Dii yã ɔ̀n Musanɛ
kɔ̃n Arunao à bè: 24 Aruna é ká a dezinɔla tia, eé gɛ̃
bùsu kɛ̀ mɛ́ɛ Isarailinɔ gbaa guuro, kɛ̀ a gɔ̃ɔn plaaa
a gi ma yã mazi zaa Mɛriba yãnzi. 25 Ǹ Aruna
kɔ̃n a nɛ́ Ɛlɛazao sɛ́ ǹ didińyo Oru kpiiia 26 ǹ Aruna
pɔ́kãsãanɔ bɔɛa ǹ da à nɛ́ Ɛlɛazanɛ gwe. Gwen
Aruna é gan à ká a dezinɔla.

27 Musa kɛ̀ lán Dii ònɛ nà. À dìdi Oru kpiiia
gbɛ̃nɔ wáa píngi 28 à Aruna pɔ́kãsãanɔ bɔ̀ɛa à dà à
nɛ́ Ɛlɛazanɛ, ben Aruna gà kpiii pì musu gwe. Kɛ̀
Musa kɔ̃n Ɛlɛazao pìta kpiii pìa 29 bensɔ̃ Isarailinɔɔ
mà kɛ̀ Aruna gà, ben aɔ̃ à gɛ̀ sósobi kɛ̀ gurɔ baaakuri.

21

Zĩ̀blena Kanaanɔa Nɛgɛvi bùsun

1 Aradi kɛ̀ kú Nɛgɛvi bùsun kína nɛ́ Kanaa gbɛ̃mɛ.
Kɛ̀ à mà Isarailinɔɔ tɛ́ Atarimu zɛ́n aɔ̃ɔe mɔɔ, ben à
bɔ̀ à dàńlɛ kɔ̃n zĩ̀o à ń gbɛ̃kenɔ kũ̀kũ. 2 Ben Isarailinɔ
lù sɛ̀ Diinɛ wà bè: Tó n gbɛ̃ pìnɔ nàwe wa ɔzĩ, wé ń
wɛ́tɛnɔ kaatɛ mámmam. 3 Dii Isarailinɔ yã mà, ben à
Kanaa pìnɔ kpàḿma. Aɔ̃ ń káatɛ kɔ̃n ń wɛ́tɛnɔ píngi,
ben wà tɔ́ kpà guu pìnɛ Ɔɔma.

Mɔ̀gotɛ̃ mlɛ̃̀

4 Kɛ̀ aɔ̃ fɛ̀ɛ Oru kpiii pì kiia, aɔ̃ Isia Tɛ̃a zɛ́ sɛ̀ lɛ wà
pã Ɛdɔmunɔ bùsunɛ. Ben aɔ̃ fù mɛnaa zɛ́n 5 aɔ̃ Luda
kɔ̃n Musao taari è wà bè: Bɔ́yãnzin a bɔwao Igipiti
lɛ wà gaga gbáan kɛ̀zi? Pɔ́blee kuuro, í kuuro, wa
za pɔ́ble gina kɛ̀n. 6 Ben Dii mlɛ̃̀ pãsĩnɔ zĩ̀ḿma aɔ̃ ń
lɛ́lɛ, ben aɔ̃ gàga paripari. 7 Gbɛ̃nɔ mɔ̀ Musa kiia wà
bè: Wa durun kɛ̀, zaakɛ wa Dii kɔ̃n mpio taari è. Ǹ
agbaa kpánɛwe lɛ à wa kɛ̃kɔ̃a kɔ̃n mlɛ̃̀ kɛ̀nɔ. Ben à
agbaa kpànɛńnɛ. 8 Dii bènɛ: Ǹ mlɛ̃̀ pi ǹ logo lía ǹ pɛ́ɛ.
Tó mlɛ̃̀ gbɛ̃ lɛ̀, tó à wɛ́ɛ sɛ̀ à gwà, eé aafia e. 9 Ben à
mɔ̀gotɛ̃ pì mlɛ̃̀ ũ à lògo lía à pɛ̀ɛ. Tó mlɛ̃̀ gbɛ̃ lɛ̀ bensɔ̃
à wɛ́ɛ sɛ̀ à mɔ̀gotɛ̃ mlɛ̃̀ pì gwà, è aafia e.

Isarailinɔ pãna Ɛdɔmu kɔ̃n Mɔabunɔ bùsunɔnɛ

10 Isarailinɔ dà zɛ́n, ben aɔ̃ bùra kàɛ Obo. 11 Bɔna
Obo aɔ̃ gàa wà bùra kàɛ Iɛ'abarimu gbáan Mɔabunɔ
bùsu ɔfãntɛ̃bɔɛ kpa. 12 Bɔna gwe aɔ̃ gàa wà bùra kàɛ
Zeredi guzurɛn. 13 Bɔna gwe aɔ̃ bùra kàɛ Anɔ baa
kãa kpa, gbáa kɛ̀ kú Amɔrinɔ bùsu lɛ́zɛkiia. Anɔ
pìn Mɔabu kɔ̃n Amɔrinɔ bùsunɔ lɛ́zɛkii ũ. 14 Beee
yãnzin wà bè Dii zɩ̀katakada guu: Waɛbu kɛ̀ kú
Sufa bùsun kɔ̃n Anɔ swa'ɔnɛnɔ 15 kɔ̃n ń guzurɛ kɛ̀ tà
ai Aranɔ Mɔabunɔ bùsu lɛ́zɛkiio. 16 Bɔna gwe dɔ aɔ̃
gàa Lɔ̀gɔ, guu kɛ̀ Dii bèn Musanɛ: Ǹ gbɛ̃nɔ kakɔ̃a mà
í kpáḿma. 17 Gwen Isarailinɔ lɛ̀ kɛ̀kii sìn:

Í bɔ lɔ̀gɔn, gbasa wà lɛ̀ sínɛ,
18 lɔ̀gɔ kɛ̀ wa dɔn'aɛdeenɔɔ yɔ̃̀ kɔ̃n línɔ,
lɔ̀gɔ kɛ̀ wɛ̃ɛnɛnɔɔ pà kɔ̃n ń gònɔ.
Bɔna gbáan aɔ̃ gàa Matana. 19 Matana gbɛra Naliɛli,
Naliɛli gbɛra Bamɔ. 20 Bamɔ gbɛra guzurɛ kɛ̀ kú
Mɔabunɔ bùsun, guu kɛ̀ Pisiga mìsɔ̃ntɛ̃ aɛ dɔ gbáaa.

Zɩ̀blena Siɔ̃ kɔ̃n Oguoa

21 Isarailinɔ gbɛ̃nɔ zɩ̀ Amɔrinɔ kí Siɔ̃a aɔ̃ bè: 22 Ǹ
wa gba zɛ́ wà bɔɛ kɔ̃n n bùsuo. Wé gɛ̃ buraanɔ ke
geepi búnɔnlo, wé a lɔ̀gɔ'i miro. Wégɔ̃ tɛ́ kína zɛ́daa
guumɛ ai wà gá gɛ̃tɛo n bùsula. 23 Siɔ̃ e ń gba zɛ́ aɔ̃
gɛ̃tɛ a bùsunlo. À a zɩ̀karinɔ kàkɔ̃a ń píngi, aɔ̃ bɔ̀ɛ wèe
gaańzi gbáan. Kɛ̀ aɔ̃ kà Yaza, aɔ̃ zɩ̀ kà kɔ̃n Isarailinɔ,
24 ben Isarailinɔ ń dɛ́dɛ kɔ̃n fɛ̃ɛdaao aɔ̃ ń bùsu
sìḿma zaa Anɔ ai Yabokuzi Amɔninɔ bùsun, zaakɛ
Amɔninɔ bùsu lɛ́zɛkii pì pãsĩ, è sí gɛ̃nlo. 25 Isarailinɔ
Amɔri wɛ́tɛnɔ sì píngi kɔ̃n Ɛsɛbɔ̃o kɔ̃n a lakutunɔ
píngi, ben aɔ̃ vɛ̃̀ɛn. 26 Ɛsɛbɔ̃n Amɔrinɔ kí Siɔ̃ wɛ́tɛdaa
ũ. Siɔ̃ zɩ̀ kà yã kɔ̃n Mɔabunɔ kína káakuo, ben à à
bùsu sìa ai Anɔ swaazi. 27 Beee yãnzin kɛrɛɛnɔ è be:

À mɔ́ Ɛsɛbɔ̃,
wà Siɔ̃ wɛ́tɛdaa pì kɛkɛ wà káɛ!
28 Tɛ́ bɔ̀ Ɛsɛbɔ̃ yã,
zɛ̀̃karinɔ bɔ̀ Siɔ̃ wɛ́tɛ pì guu,
aɔ̃ Mɔabunɔ bùsu wɛ́tɛda Ara kàatɛ
Anɔ mì sɛ̀̃sĩ gbɛ̃ pìnɔ.
29 Wãiyoo Mɔabunɔ!
Kɛmɔsi gbɑ̀̃gbãrinɔ, a kaatɛmɛ!
Kɛmɔsi tò a gɔ̃gbɛ̃nɔ fɑ̀̃akɔ̃a,
à a nɔgbɛ̃nɔ kpà Amɔrinɔ kí Siɔ̃a zɛ̀̃zɔnɔ ũ.
30 Ben wa ń fú,
wa ń dɛ́dɛ zaa Ɛsɛbɔ̃ ai Dibɔ̃.
Wa ń káatɛ ai Nɔfa kɔ̃n Mɛdɛbao.
31 Lɛn Isarailinɔ vɛ̀̃ɛ Amɔrinɔ bùsun lɛ. 32 Musa
gbɛ̃nɔ zɛ̀̃ Yaza asii gwa, ben Isarailinɔ gwee sì kɔ̃n
à lakutunɔ píngi, aɔ̃ pɛ̀ Amɔri kɛ̀ aɔ̃ɔ kú gweenɔa.
33 Ben Isarailinɔ lìɛ aɔ̃ Basã zɛ́ sɛ̀. Ben Basã kí
Ogu gàańzi kɔ̃n a zɛ̀̃kpɛɛnɔ ń píngi aɔ̃ zɛ̀̃ kàńyo Ɛdɛrɛi.
34 Dii bè Musanɛ: Ǹton vĩa kɛnɛro, zaakɛ ma à nànnɛ
n ɔzĩ kɔ̃n à gbɛ̃nɔ kɔ̃n à bùsuo píngi. Ǹ kɛnɛ lán ń kɛ̀
Amɔrinɔ kí Siɔ̃ kɛ̀ kí blè Ɛsɛbɔ̃nɛ nà. 35 Ben aɔ̃ Ogu
dɛ̀ kɔ̃n à nɛ́nɔ kɔ̃n à zɛ̀̃kpɛɛnɔ ń píngi, baa gbɛ̃ mɛ̀n
doo e bɔro, ben aɔ̃ à bùsu pì sì.

22

Mɔabunɔ kí Balaki Balamu sisina

1 Isarailinɔ dà zɛ́n, ben aɔ̃ bùra kàɛ Mɔabunɔ bùsu
sɛ̃̀n Yoda baa kãa kɛ̀ aɛ dɔ Yɛrikoa kpa. 2 Zipo nɛ́
Balaki Mɔabunɔ kína è lán Isarailinɔɔ kɛ̀ Amɔrinɔnɛ
nà, 3 ben swɛ̃̀ kɛ̃̀ Mɔabunɔn, vĩa ń kũ Isarailinɔ
parikɛɛ yãnzi. 4 Ben Mɔabunɔ bè Midiã gbɛ̃nsinɔnɛ:
Parii kɛ̀kii é pɔ́ kɛ̀ ligawaziinɔ ble píngi lán zù è sɛ̃̀

ble nà. 5 Ben Balaki gbɛ̃nɔ zɪ̀ Bɛɔ nɛ́ Balamua ai
Peto, Yuflati saɛ à bɛ bùsun. À bèńnɛ aɔ̃ à písi à mɔ́
aɔ̃ benɛ: Gbɛ̃kenɔ bɔ̀ Igipiti aɔ̃ dàgula aɔ̃ɔ káɛ ma saɛ.
6 N yã nna! Ǹ mɔ́ ǹ ń kámɛ, zaakɛ aɔ̃ gbãaa dɛmala.
Wègɔ̃ dɔ̃ro ke mɛ́ e mà zɪ̀ blemma mà pɛ́mma bùsu
kɛ̀n gwɛɛ. Má dɔ̃ kɛ̀ gbɛ̃ kɛ̀ n sa maaa ònɛ égɔ̃ dɛ
aubarikadee ũmɛ. Gbɛ̃ kɛ̀ sɔ̃ n sa zaaa ònɛ, eégɔ̃ dɛ
kana pɔ́ ũmɛ.

7 Mɔabu kɔ̃n Midiã gbɛ̃nsinɔ dà zɛ́n, aɔ̃ɔ màsokɛna
gbaa kɛ̀ aɔ̃é da Balamunɛ kũna. Kɛ̀ aɔ̃ kà à kiia, aɔ̃
yã kɛ̀ Balaki ń zĩo ònɛ. 8 À bèńnɛ: À i kɛ̀, mɛ́ yã kɛ̀
Dii é omɛɛ oare. Ben Mɔabu kínɛ pìnɔ ì Balamu bɛ.
9 Ben Luda bɔ̀ à mɔ̀ Balamuzi à à là à bè: Dénɔn
gbɛ̃ kɛ̀ aɔ̃ɔ kúnyo kɛ̀kiinɔ ũu? 10 À wèàla à bè: Zipo
nɛ́ Balaki, Mɔabunɔ kína bé à ń zĩma. Aɔ̃ bè 11 gbɛ̃
kenɔ bɔ̀ Igipiti aɔ̃ dàgula. Ben à bè mà mɔ́ mà ń
káare lɛ à e à zɪ̀ blemma à pɛ́mma. 12 Ben Luda
bènɛ: Ǹton tɛ́ńziro. Ǹton sa zaaa ońnɛro, zaakɛ ma
aubarika dàńgu kɔ̀. 13 Kɛ̀ Balamu fɛ̀ɛ kɔngɔ, à bè
Balaki kínɛnɔnɛ: À tá a bùsun, zaakɛ Dii gìmɛ mà
tɛ́azi. 14 Ben Mɔabu kínɛ pìnɔ fɛ̀ɛ wà tà Balaki kiia
aɔ̃ bè: Balamu gì mɔ́waozi.

15 Balaki ɛ̀ara à kínɛ pãndenɔ zɪ̀ dɔ, aɔ̃ pari kɔ̃n ń
gakuio dɛ gbɛ̃ káakunɔla. 16 Kɛ̀ aɔ̃ kà Balamu kiia,
aɔ̃ bè: Zipo nɛ́ Balaki bè ǹton tó pɔ́ke kpánnɛ kɔ̃n
mɔna a kiiaoro, 17 zaakɛ eé gbaa kɛnnɛ maamaa.
Pɔ́ kɛ̀ ń ònɛ píngi é kɛ. N yã nna! Ǹ mɔ́ ǹ gbɛ̃ pìnɔ
kámɛ. 18 Ben Balamu bè Balaki zɪ̀ri pìnɔnɛ: Baa tó
Balaki kondogi kɔ̃n vura kɛ̀ kú a bɛɛo kpàma píngi,
mɛ́ fɔ̃ mà bɔ Dii ma Luda yã kpɛɛro, baa féte. 19 À i
kɛ̀ gwãavĩa lán gbɛ̃ káakunɔɔ kɛ̀ nà ai mà ma dɔ yã

kɛ̀ Dii é kaaramɛ. 20 Luda bɔ̀ à mɔ̀zi gwãavĩ à bènɛ:
Zaakɛ gbɛ̃ kɛ̀nɔ mɔ̀ n sísi, ǹ fɛɛ ǹ gáńyo, mɔde yã kɛ̀
mɛ́ oon ǹ kɛ.

Balamu zaaki yã'ona

21 Balamu fɛ̀ɛ kɔngɔ à gàari yì a zaakinɛ, ben à gàa
kɔ̃n Mɔabu kínɛ pìnɔo. 22 Luda pɔ fɛ̃̀ à gana yãnzi,
ben Dii Malaika gàa à zɛ à zɛ́ zɔ̃̀nɛ. Balamu di a
zaaki kpɛɛ, à zĩkɛri gɔ̃ɔn plaaanɔn tɛ́o. 23 Kɛ̀ zaaki
pì è Dii Malaika zɛna zɛ́ guu à fɛ̃ɛdaa wòto à kũna,
ben à lìɛ sɛ̃̀n. Balamu à lɛ̀, ben à ɛ̀ara à dà zɛ́n. 24 Dii
Malaika gàa à zɛ̀ zɛ́ wɛ́wɛn geepi líkpɛ kɛ̀ gbɛ̀ kara
ligazinɔ dagura. 25 Kɛ̀ zaaki pì Dii Malaika è, à nà
gũ̀a à Balamu gbá lɔ̀a. Ben Balamu ɛ̀ara à à lɛ̀ dɔ.
26 Dii Malaika ɛ̀ara à gàa aɛ dɔ à zɛ̀ gu kpaatogoo kɛ̀
liɛkii vĩroon. 27 Kɛ̀ zaaki pì Dii Malaika pì è, à kùɛ
kɔ̃n Balamuo. Ben Balamu pɔ fɛ̃̀ à à lɛ̀ gòo. 28 Ben
Dii zaaki pì gbà lɛ́ à yã ò Balamunɛ à bè: Bɔ́n má
kɛ̀nnɛ n ma lɛ ai gɛ̃̀n aagɔ̃ɔ? 29 Balamu wèàla à bè:
Kɛ̀ n yɔ̃nkɔyã kɛ̀mɛ yãnzimɛ. Tó má fɛ̃ɛ kũna, lɛ ma
n dɛ gɔ̃ɔ. 30 Ben zaaki pì bènɛ: N zaaki kɛ̀ nɛɛ̀gɔ̃ diia
gurɔ sãnda píngia mɔna gbã̀an ma ũroo? Má kɛ̀nnɛ
lɛ zikiɔ́? À bè: Auo. 31 Ben Dii Balamu wɛ́ɛ kɛ̃̀nɛ, à
à Malaika è zɛna zɛ́n à fɛ̃ɛdaa wòto à kũna. Ben à
kùɛ à mì pɛ̀ɛ.

32 Dii Malaika à là à bè: Bɔ́yãnzin n n zaaki lɛ̀ ai
gɛ̃̀n aagɔ̃zi? Ma mɔ zɛ́ zɔ̃nnɛmɛ, zaakɛ n wãmɛ. 33 Kɛ̀
zaaki pì ma e, ben à lìɛmɛ ai gɛ̃̀n aagɔ̃. Tó èe liɛmɛ
yãro, lɛ ma n dɛ ma à tò. 34 Balamu bè Dii Malaika
pìnɛ: Ma durun kɛ̀, zaakɛ má dɔ̃ kɛ̀ n zɛ́ zɔ̃̀mɛro.
Zaakɛ ma gana kɛ̀nnɛ zaa, mɛ́ ɛara mà tá. 35 Ben
Dii Malaika bè Balamunɛ: Ǹ gá kɔ̃n gbɛ̃ pìnɔ, yã kɛ̀

mɛ́ danneɛn ǹ o. Ben Balamu gàa kɔ̃n Balaki kínɛ
pìnɔo.
36 Kɛ̀ Balaki mà Balamu e mɔɔ, ben à gàa à dààlɛ
wɛ́tɛ kɛ̀ kú Anɔ baa, Mɔabunɔ bùsu lɛ́zɛkiia. 37 Ben
à bè Balamunɛ: Kɛ̀ ma gbɛ̃nɔ zɩ̀ wà n sísi yã, à kɛ̀ dia
nɛ́ɛ mɔ́roo? Mɛ́ fɔ̃ mà gbaa kɛnnɛnloo? 38 Balamu
wèàla à bè: Ma mɔ sa, mɔde má yã sãnda píngi ona
zɛ́ vĩro. Yã kɛ̀ Luda é dameɛn mɛ́ o. 39 Ben Balaki
gàa kɔ̃n Balamuo Kiria'uzo. 40 À saa ò kɔ̃n zùnɔ kɔ̃n
sãanɔ à à nɔ̀bɔ kpà Balamua kɔ̃n kínɛ kɛ̀ aɔ̃ kúo
lɛdoonɔ. 41 Kɛ̀ guu dɔ̀, à Balamu sɛ̀ à gàao Bamɔ
Baali. Gwen Balamu Isarailinɔ bùra kpadoo èn.

23

Balamu yã káaku kɛ̀ à è ona

1 Balamu bè Balakinɛ: Ǹ gbãgbãkii bomɛ kɛ̀ mɛ̀n
swɛɛplaa, ǹ mɔ́mɛ kɔ̃n zùswareenɔ mɛ̀n swɛɛplaa
kɔ̃n sãkaronɔ mɛ̀n swɛɛplaa. 2 Balaki kɛ̀ lán Balamu
ònɛ nà, ben aɔ̃ saa ò kɔ̃n zùswareeo kɔ̃n sãkaroo
gbãgbãkii pìnɔa píngi. 3 Ben Balamu bènɛ: Ǹ zɛ
n sa'opɔzi. Mɛ́ gá mà gwa tó Dii é mɔ́ yã omɛ,
mɛ́ yã kɛ̀ eé omɛɛ onnɛ. Ben à gàa à zɛ̀ gu lezĩ
gbáagbaaa. 4 Luda mɔ̀ à à lè, ben Balamu bènɛ:
Ma gbãgbãkii bò mɛ̀n swɛɛplaa, ben ma saa òḿma
píngi kɔ̃n zùswareeo kɔ̃n sãkaroo. 5 Dii yã dànɛ à lɛ́n,
ben à bè: Ǹ ɛara ǹ gá ǹ Balaki le ǹ onɛ lán má dànnɛ
nà. 6 Ben à ɛ̀ara à gàa à à lè zɛna a sa'opɔzi kɔ̃n
Mɔabu kínɛnɔ ń píngi, 7 ben à yã kɛ̀ à è ò à bè:
Mɔabunɔ kí Balaki ma sisi Siria bùsun,
ben ma bɔ ɔfãntɛ̃bɔɛ kpa kpiiinɔ kiia ma mɔ.
À bè mà bɔare Isarailinɔ kpɛɛ,
mà mɔ́ mà sa zaaa oare Yakubu borii pìnɔnɛ.

8 Mɛ́ kɛ dia mà gbɛ̃ kɛ̀ Luda e ń károonɔ káa?
Mɛ́ kɛ dia mà bɔ gbɛ̃ kɛ̀ Dii e bɔ ń kpɛɛroonɔ kpɛɛɛ?
9 Zaa kpii mìsɔ̃ntɛ̃an mɛ́ɛ ń ee,
zaa gulezĩan mɛ́ɛ wɛ́ɛ siińlɛ.
Gbɛ̃ pìnɔɔ kú ńdona,
aɔ̃ ń zĩnda dìɛ ńdona kɔ̃n bori pãndenɔ.
10 Yakubu boriinɔɔ pari lán bùsu'ãatɛ̃ bà,
weé fɔ̃ wà Isarailinɔ naro wà ń lɛ́ dɔ̃ro.
Luda tó ma gaa gɔ̃ dɛ lán a gbɛ̃nɔ pɔ́ bà,
ma yãana gɔ̃ dɛ lán ń pɔ́ bà.
11 Ben Balaki bènɛ: Ń kɛ̀mɛ dian gwee? Ma mɔnyo
lɛ ǹ ma ibɛɛnɔ kámɛ, ben sa maaan ń òńnɛɔ́? 12 À
wèàla à bè: Yã kɛ̀ Dii dàmɛ ma lɛ́nn mɛ́ oroo?

Balamu yã plaadee kɛ̀ à è ona

13 Balaki bènɛ: Ǹ mɔ́ wà gá gu pãndea, guu kɛ̀ nɛ́
ń en. Ǹ ń kámɛ gwe, zaakɛ aɔ̃ kpadoon nɛ́ e, nɛ́ ń e ń
píngiro. 14 Ben à gàao gudãkparinɔ guun Pisiga kpii
mìsɔ̃ntɛ̃a. À gbãgbãkii bò gwe mɛ̀n swɛɛplaa, ben à
saa òńma píngi kɔ̃n zùswareeo kɔ̃n sãkaroo. 15 Ben
Balamu bènɛ: Ǹ zɛ n sa'opɔzi kɛ̀, mɛ́ gá mà à le gwe.
16 Ben Dii mɔ̀ à yã dànɛ à lɛ́n, ben à bènɛ: Ǹ ɛara ǹ
gá ǹ Balaki le ǹ onɛ lán má dànnɛ nà. 17 Ben à ɛ̀ara à
gàa à à lè zɛna a sa'opɔzi kɔ̃n Mɔabu kínɛnɔo. Balaki
à là à bè: Dii bè diamɛ? 18 Ben à yã kɛ̀ à è ò à bè:
Zipo nɛ́ Balaki,
ǹ swã kpá ǹ ma yã ma!
19 Luda nɛ́ gbɛ̃nteenlo gbasa à ɛgɛɛ to,
è nɔ̀sɛ liɛ lán busãnsi bàro.
Eé gí yã kɛ̀ à ò kɛziɔ́?
Eé gí lɛ́ kɛ̀ à gbɛ̃̀ńnɛ papaziɔ́?
20 À bèmɛ mà sa maaa ońnɛmɛ.

À aubarika dàńgu, mɛ́ fɔ̃ mà gíro.
21 Mɛ́ɛ yã zaa ke e Yakubu boriinɔaro,
mɛ́ɛ yã'ɔ̃amma ke e Isarailinɔaro.
Dii ń Ludaa kúńyo,
aɔ̃è à kíkɛ tɔ́ bɔ ń tɛ́.
22 Luda ń bɔ́ɛ Igipiti,
aɔ̃ gbãaa vĩ lán zùsɛ̃tɛ bà.
23 Weé fɔ̃ wà pɔ́ da Yakubu boriinɔaro,
weé fɔ̃ wà àisi zaaa kpá Isarailinɔziro.
Zaa gbȁa weégae o ń yã musu,
kɛ̀ yã kɛ̀ Ludaa kɛ̀n gwe.
24 Borii pì è fɛɛ lán músudaa bà,
è a zĩnda sɛ́ lán musukya bà.
È daɛro ai à gá pɔ́ kũ à só,
ai à gá pɔ́ kɛ̀ à dɛ̀nɔ aru mio.
25 Balaki bènɛ: Ǹton ń káro. Ǹton sa maaa ońnɛ
sero. 26 Balamu bènɛ: Mɛ́ɛ onnɛ kɛ̀ yã kɛ̀ Dii dàmɛɛn
mɛ́ oroo?

Balamu yã aagɔ̃dee kɛ̀ à è ona

27 Balaki bè Balamunɛ: Ǹ mɔ́ sa, mɛ́ gányo gu
pãndea. Wègɔ̃ dɔ̃ro tó eé kɛ Ludanɛ ǹ gbɛ̃ pìnɔ kámɛ
gwe sa. 28 Ben Balaki gàao Peo kpiii musu kɛ̀ aɛ dɔ
gbáaa. 29 Balamu bènɛ: Ǹ gbãgbãkii bomɛ kɛ̀ mɛ̀n
swɛɛplaa, ǹ mɔ́mɛ kɔ̃n zùswareenɔ mɛ̀n swɛɛplaa
kɔ̃n sãkaronɔ mɛ̀n swɛɛplaa. 30 Balaki kɛ̀ lán à ònɛ
nà à saa òḿma kɔ̃n zùswaree pìnɔ kɔ̃n sãkaro pìnɔo.

24

1 Kɛ̀ Balamu è sa maa ona Isarailinɔnɛ kà Diin, èe
gá màso kɛ lán yãa bà dɔro, ben à aɛ dɔ̀ gbáaa. 2 Kɛ̀ à
wɛ́ɛ zù, ben à Isarailinɔ è kaɛna ń boriia. Luda Nini
pìtaa, 3 ben à yã kɛ̀ à è ò à bè:

Bɛɔ nɛ́ Balamu yãn yɛ̀,
mamɔma kɛ̀ ma wɛ́ɛ kɛ̃na yãn yɛ̀.
4 Mamɔma kɛ̀ mɛɛ̀ Luda yã ma yãn yɛ̀.
Ma Gbãapingide wɛ́ɛgupu è,
má daɛna ma puua, ma wɛ́ɛ wɛ̃na.
5 Yakubu boriinɔ bùrakaɛna maa fá!
Isaraili bisakutaanɔɔ maa!
6 Aɔ̃ kaɛna lán guzurɛ dàkonɔ bà,
lán swa dɔ̀rɔ kara búnɔ bà.
Aɔ̃ɔ dɛ lán zà lí kɛ̀ Dii bànɔ bà,
lán sida lí kɛ̀ aɔ̃ɔ kú í saɛnɔ bà.
7 Í é ń orozãnɔ pa yɛ́lɛlɛ,
aɔ̃ pɔ́tɔ̃nanɔ é í e maamaa.
Aɔ̃ kína gbãaa égɔ̃ dɛ Agagala,
aɔ̃ kpata é tɔ́ bɔ.
8 Luda ń bɔ́ɛ Igipiti,
aɔ̃ gbãaa vĩ lán zùsɛ̃tɛ bà.
Aɔ̃è zɩ̃̀ ble borii kɛ̀ aɔ̃ íbɛtɛ kpàńyonɔa,
aɔ̃è ń wánɔ wíwi aɔ̃è ń pápa kào.
9 Aɔ̃è sɔ̃pɛɛ wà daɛ lán músu bà,
dé bé eé fɔ̃ à ń fɛɛɛ?
Luda aubarika da gbɛ̃ kɛ̀ aɔ̃é sa maaa ońnɛnɔn,
à gbɛ̃ kɛ̀ aɔ̃é sa zaaa ońnɛnɔ ká.
10 Balaki pɔ fɛ̃̀ Balamuzi à ɔnɛtee dɔ̀a à bè: Ma
ibɛɛnɔ kana yãnzin ma n sisizi, ben n sa maaa ɔ̀ńnɛ
gɛ̃̀n aagɔ̃ɔ́? 11 Ǹ tá n bɛ tia gɔ̃ɔ. Ma bè mɛ́ gbaa
kɛnnɛmɛ yã, mɔde Dii gìnnɛ ǹ láada e. 12 Balamu
bènɛ: Mɛ́ɛ o gbɛ̃ kɛ̀ n ń zĩmaanɔnɛroo! 13 Ma bè baa
tó n ma gba n bɛɛ kɛ̀ pana kɔ̃n kondogio kɔ̃n vurao,
mɛ́ bɔ Dii yã kpɛɛ mà yã kɛ kɔ̃n ma zĩnda pɔyezioro,
à maaa ke à zaaa. Yã kɛ̀ Dii bè mà oon mɛ́ o. 14 Mɛ́ɛ
taa ma gbɛ̃nɔ kiia sa. Ǹ mɔ́ mà onnɛ lán gbɛ̃ pìnɔ é
kɛ n gbɛ̃nɔnɛ nà zia.

Balamu yã siigɔ̃dee kɛ̀ à è ona

15 Ben Balamu yã kɛ̀ à è ò à bè:
Bɛɔ nɛ́ Balamu yãn yɛ̀,
mamɔma kɛ̀ ma wɛ́ɛ kɛ̃na yãn yɛ̀.
16 Mamɔma kɛ̀ mɛɛ̀ Luda yã ma yãn yɛ̀.
Má Luda Musude nɔ̀sɛguuyã dɔ̃.
Ma Gbãapingide wɛ́ɛgupu è,
má daɛna ma puua, ma wɛ́ɛ wɛ̃na.
17 Mɛ́ɛ Isarailinɔ ee, èe kɛ tianlo,
mɛ́ɛ ń gwaa, à gurɔɔ e ká gĩaro.
Sɔsɔnɛ é bɔ Yakubu boriinɔ tɛ́,
kpatableri é bɔ Isarailinɔ tɛ́,
eé Mɔabunɔ mì wíwi,
eé zɔkakari pìnɔ mìwatoro fɔ̃fɔ̃.
18 Ɛdɔmunɔ bùsu é gɔ̃ à pɔ́ ũ,
à ibɛɛ Sei bùsu é gɔ̃ à pɔ́ ũ,
Isarailinɔ gbãaa égɔ̃ kaaramɛ.
19 Yakubu bori ke é kí blem̍ma,
eé gbɛ̃ kpaaa kɛ̀ aɔ̃ gɔ̃̀nɔ kaatɛ.
20 Balamu Amalɛki boriinɔ è, ben à yã kɛ̀ à è ò à bè:
Amalɛki boriinɔ nɛ́ boriinɔ mìdeemɛ,
mɔde aɔ̃é kaatɛ zãa.
21 Kɛ̀ Balamu Keninɔ è, ben à yã kɛ̀ à è ò à bè:
A kúkii gbãa gíngin,
a sà kú gbɛ̀ musu.
22 Baa kɔ̃n beeeo weé a kaatɛmɛ,
Asirianɔ é a kũkũ zĩ̀zɔnɔ ũ.
23 Balamu yã kɛ̀ à è ò dɔ à bè:
O'o, tó Ludaa kɛ̀ lɛ, dé bé eé bɔɔ?
24 Góro'itɛnɔ é bɔ Sipiru bùsun,
aɔ̃é zĩ̀ ble Asirianɔ kɔ̃n Eberunɔa,
mɔde aɔ̃pinɔ é kaatɛmɛ se.
25 Balamu fɛ̀ɛ à tà a bɛ, ben Balaki dà zɛ́n se.

Luda yã̄ takada kɔ̃n Bokobaru yão
The New Testament and portions of the Old Testament in the Bokobaru language of Nigeria

copyright © 2005 SIM International

Language: Bokobaru

Translation by: SIM

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

- You must give Attribution to the work.
- You do not sell this work for a profit.
- You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

- You include the above copyright and source information.
- You do not sell this work for a profit.
- You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-09-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 9 Oct 2020

c31548a1-5316-53c2-be42-674e0e4c5ae5